

Resebrev Nr 59

24 juli – 6 augusti 1979

CYKELTUR BORLÄNGE-FALUN-SVÄRDSJÖ-BINGSJÖ -OVANÅKER-EDSBYN-BOLLNÄS-ALFTA-DELSBO -HUDIKSVALL-HORNSLANDET-SUNDSVALL

14 dagars färd med cykel genom natursköna bygder i Dalarna och Hälsingland, till en början med medcyklande resällskap men därefter helt på egen hand. Bodde omväxlade i tält och på vandrarhem och företrädesvis på grusiga skogsvägar, undvikande de stora landsvägarna. Studerade fäbodrar och underbara hälsingegårdar med STF:s årsbok om Hälsingland som reseguide.

Fortsatte sommaren därpå (1979) att cykla 14 dagar ytterligare norrut från Härnösand till Skellefteå via Ådalen, Höga kusten och Västerbottens kustland. .

Falu koppargruva

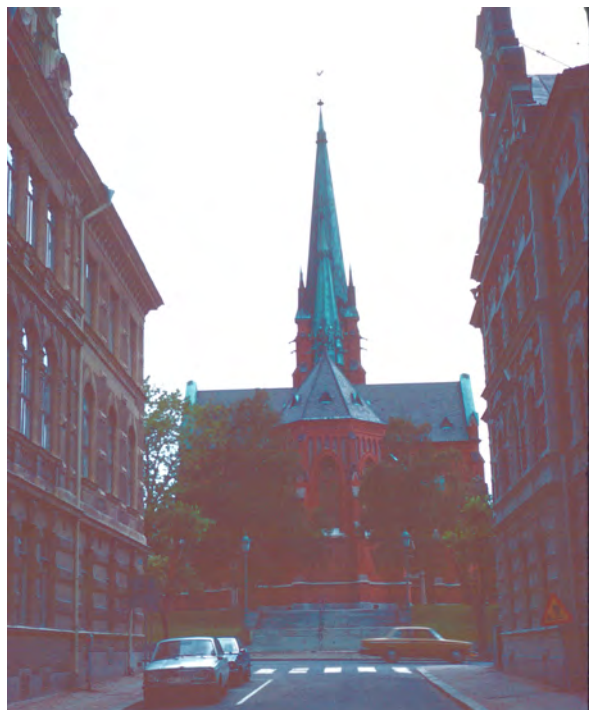
Dellen-
sjöarna

Edsbyn

Hornslandet

Sundsvall

Hej!
26. 7. 78

Dalarna, Sweden.
Svärdsjö kyrka. Lingham i bakgrunden.

Förlagsätt: Gerhards Förläggings AB, 793 00 Leksand

Cykelhjulen snurras, växlarerna får
visa värd de står för i de backiga
Dala-vägarna. Efter en hetsig helg
i Arvika o Värmland har vi nu
ryktat från Bortunge. Tältat. Igår
besög vi fina Fartur innan vi åkte
vidare till Sundborn. Folkmusik-
afton igår kväll, såg såg vi Carl
Larsson-gården. Nu i Svärdsjö,
badat o njutit av värdet.

Vidare mot norr - Bingsjö, Edsbyn.
Sedan skiljs nog Tomas o jag, han
håller några andra vänner i Rättvik,
jag dock vidare i Hälsingland
Ett skönt sätt att färdas, sakta,
tyst, sköna dofter, vidunderliga
intryck.

Därmed omfärdelsehen.

DF-18-23

Lars

Fam. Eklund

Neptunusg. 2

223 57 Lund

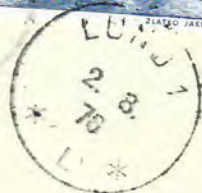
Trolldalen, Värbo, Bollnäs kommun
Skreddarbo, Alfta 31. 7. 78

Efter en värmeböljedag (+28°) sitter
jag nu kl 21 vid öppen eld framför
tältet i en skuggglanta ovanför Kuam-
dalen eller Trolldalen, med byggnaden
hvar från linhanteringen.

För från Svaneåker smorse, små-
vägan över Knäda-länghed-Näsbyn-
Alfta. Fåck komma in o titta på en
av de finaste gårdarna i länghed,
Jon Larss-gården från 1850-talet,
en gård i 2 1/2 plan, 7 fönsternaden
dubbel portal, 21 rum, inredningen
som den var för 100 år sedan, präkt-
fulla väggmålningar. En bondgård!!
Alfta-Runemo (Bänga gård) -
Sörbo-Bollnäs. Bollnäs - Värbo.

Svettigt såg, men skönt bad i Troll-
dammen här efter framkomsten.
Smorgon nerut i Hjusnar-dalen till
Arvika, sedan rätt genom skogarna till
Hudiksvall. Allt toppen. Lars.

Ensmärkt: Foto Schols, 823 00 Alfta

Fam. Eklund

Neptunusg. 2

223 57 Lund

efter. D. 511 Bröten
44092 Svaneåker.

Hälsning från Svärdsjö

Hej!

Edsbyn 30.7.78

I den underbara sommarvärmen sitter jag på Kägelholmens
friluftsscenering invid Voxnan i Edsbyn, Ovanåkers kommun
i Hälsingeland. Det är söndagsfrid i denna lugna tätort
med en riklig affärgata - kängata - och med säkert 7 olika
friskyrkokapell. Jag bor på gamla älderdomsstället, nu STF:s
huvudska vandrastien, i Höjen, strax söder om Ovanåkers kyrka
men skild från kyrkbyn av den breda riksvägen mot Bollnäs,
5 km från Edsbyn. Jag cyklade imorse den gamla vägen
in till centralorten, längs den nedlagda men ej uppränta
järnvägen. Här har jag så suttit o läst dagens tidningen
i väntan på dagens evenemang i hembygdsgården, Volasdag,
som inleds 13.30 med beförning genom Edsbyns gator av
~~en~~ få och kreatur från Västra fäbod, 2 mil norr om
Edsbyn mot Färila till. Därefter ska det demonstreras
gamla hantverk på traditionellt vis hela eftermiddagen i och
runt hembygdsgårdens alla byggnader. Något liknande, fast
i mindre skala, som Gammelvata i Brunskog, Värmland -
som jag besåg förra lördagen i sällskap med Ingrid och
hennart.

Det är ett underbart sätt att färdas på med cykel genom
detta vackra landskap. Tätta skogar, vidsträckt myrar,

kalhyggen, branta stigningar upp till krön med fantastiska utsikter, följda av kilometerlånga nedförslut, med till bördiga dalängar och kristallklara sjöar, förbi väldiga rödmålade eller grå, omålade hälsungegårdar med skönt ~~utställda~~ deloresade förstuhussten, murrande en om linhanterarens gulddal och rikedomsskapande i denna bygd, Här är verkligen vackert och, när man färdas per cykel upplever man allting extra intensivt. Man känner doften av skog, hör fågelblaten och har tid att se och uppleva allt man passerar.

Att jag sedan haft tur med väderet - soligt och grant och ändå sedan andra dagen och med en gynnsam sydlig medvind är endast att vara glad över.

Tomas och jag skildes åt i fredags morse i Bingsjö, i Rättviks fränmark, i södra delen av Hälsungesjögen. Efter att ha bebit upp från vår tältplats i skogen mittemellan Bingsjö och Hamborn, for Tomas mot Rättvik, 45 km gussväg, medan jag tog väg ut till stora landsvägen vid Hamborn och cyklade de 6 milen till Edsbyn. Han hade ont i ett knä så han ville ej fortsätta. Vårhögare var dock att han stämt häff med några vänner, inklusive en tjej från Stockholm, i Rättvik för att bevista den Internationella Folkdansveckan där.

Redan innan hade han skurit ner vår gemensamma resa från tre till två veckor genom att tacka ja till en fot-spelskurs i Blekinge. Så i måndags när vi häffades i Borlänge for jag då höra att han bestämt med några andra polare att åka bil med dem i Dalarna andra veckan och vara i Rättvik. Hade han inte råkat pollettera sin cykel redan skulle han ha stuntat

helt och hållet i 'vår' cykelkur. Hans vänner hade nämligen en plats ledig i sin bil åt honom.

Desutom hade han fått ett erbjudande att om en månad besöka en kompis som bor i norra Hälsingland - så då kan de ju äta runt med öl, dör o bitar, och något intresse att cykla med mig ~~är~~ fanns inte längre.

För honom blev nu dessa cykel dagar en ren utfyllnad, i väntan på det roliga i Rättvik. Att hans beteende var djupt förödmjukande och sårande för mig föll honom aldrig in.

Jag tyckte inte det var roligt att ha sällskap med någon som inte ställer upp till 100%. ~~Jag~~ ^{Det} ~~är~~ ^{är} ~~det~~ ^{är} många problem för mig att resa själv, jag är van att klara mig och hysa med att själv bestämma vad jag vill göra - men denna gång hade jag ställt in mig på en gemensam resa så jag blev minst sagt besviken. I och för sig blev nu våra dagar hetsiga, men om jag vetat om det från början skulle jag ha fäst till Hälsingland direkt och inte börjat i Borlänge, där jag redan varit två gånger ledsgare, 1973 och 74.

Nu är kl 21.15, jag sitter på en utmärkt soffa ute i härdgården bakom vandrarhemmet och njuter ^{av} den ljumma ^{ljumma} kvällen, i stort påhållad av myggen som jag emellertid har skyddat mig emot. Här ute i härdgården var det som jag var med om diktarnas samstämmningsfest i föregående kväll. De för hem smorse till

sina respektive hemorter efter en veckas kurs-utställelse här. Jag blev bekant med flera av dem, speciellt med kurs-arrangören, författaren Stefan Daggarsson från Bollnäs. Han startade 1971 ett eget förlag, Inferi, som publicerar ännu okända och udda poeter - och ger ut en kulturtidskrift med samma namn (det var den första sk. stenciltidskriften, som kom, sedan dess har det vuxit upp en hel rad sådana i Sverige, och kvaliteten på Inferi har stigit enormt, kommer ut i 1000 ex. 4 ggr om året). De flesta deltagarna på kursen här var debutanter som ska komma med i årets bok 'Unga Diktare 1978' på Inferi-förlaget; här fick de så tillfälligt några ~~poetiska~~ diktare med mera erfarenheter, bl.a. en herlig tjej Maw Ryberg.

I fredags när jag kom hit var det helt lägligt för att vara med om en diktarkväll ute i hädgården, då alla som ville av kursdeltagarna läste sina egna dikter. Trots stora artiklar och annonser i lokaltidningarna Ljusnan och Söderhamnskuriren var det bara två nya ansikten i publiken på 8 pers (övriga var värdfamiljen här på vandrarhemmet som varit med om diktarernas alla arrangemang under veckan), däribland mitt - så jag blev glatt emottagen och inverterad till deras fest efteråt. Och det var ju skoj.

Det blev min surshömmingsdebut, och det var inte så hemskt som jag väntat; och ihopullat med färskpotatis o lök i tunnbröd var det faktiskt ganska aptitligt.

Intressanta personligheter att lyssna till, och herlig stämning.

Cykelfärderna från Bräggjö ~~är~~ bestod av två delar. Första härsleden var det hela tiden uppför, uppför, branta backar,

rena bygder, med ett undantag för Suabensverk, ett
 medeltida
 brukssamhälle (järn) mitt i den tätaste skogen, på gränsen
 mellan Dalarna och Hälsingland, kulturhistoriskt intressant då
 all bebyggelse är intakt (herregård, arbetarbostäder o.s.v.).

Därefter var det medför mesta vägen till Edsbyn,
 med levande bygder ~~och~~ allt som oftast.

I Edsbyn cyklade jag till turistkontoret, i hembygds-
 gården och blev helt omtumlad av den kollossala vänlig-
 het jag fick erfara. Det var en tjej^{härifrån} som läser etnologi &
 uppsata som verkligen mådde om att göra min vistelse i
 Edsbyn angenäm och etnologiskt givande. Jag fick ett introduk-
 tionsbrev till Väsbo fäbod, den enda levande & kommersen
 (där cyklade jag igen på en heldagsutflykt), hon ringde
 vandrahemmet och lyckades få dem att ta emot mig fast de
 egentligen hade fullbokat p.g.a. dötterna, jag fick sova i bordtennis-
 rummet (men väl här i Övander hade de lyckats ordna till ett
 eget rum åt mig i alla fall!), hon presenterade livfullt
 Volasdags-evenemanget i vilket hon själv skulle delta i, slut-
 ligen visade hon mig hela hembygdsgården (Märtes gård)
 i en timmas tid medan en annan tjej fick stå i informa-
 tionen. Fantastiska hälsingemålningar på väggarna, välbevarade.
 Hon är inte unik här; det tycks mig som om hela
 atmosfären är så mycket vänligare och generösare än söderöver.

Jensid och Kennait har upplevt det samma i Arvika, så de storhuvu där.

Igår var jag alltså ute på dagsturen, skönt utan den tunga packningen, endast lite mat och kaffe & cykelväskorna. Gussvägen norrut, förbi Knäda by (fordom en viktig handelsplats). Tyvärr var folket ej hemma på Väsbo (de deltagare med sina djur på Volasdag & Edsbyn) men jag vandrade runt på fäbodvallarna. Endast en gård var någon ännu, övriga gårdarna var nu sommarstuger.

Badade på hemvägen & en av de oändligt ^{många} badsjöarna här finns, denna gång i Grässjön.

Gårdsgårdarna spenderade jag & hädgårderna, läsande STF:s årskrift 1965 om Hälsingland, Tomas bok om Sturup, snackande med Stefan och några av de andra, lyssnande på en helt fantastisk makalös underbar musikupplevelse på radion - Schostakovitchs (?) 8:e symfoni. Det var som mitt sinne, fängligt & toner i precis så skulle jag göra musik om jag hade kunnat.

Imorse vaknade jag trots det segolika vädret inte förrän kl 8. Ned och åt frukost och vinkade farväl till de som skulle fara. Fick en bok av Stefan, med dedikation, när jag prenumererade på tidningen.

Volasdag var verkligen hetsig - inte fruktansvärt så många människor som på Bunnskog. Efter busförningstiget genom Edsbyn började så aktivisterna kl 14. Ett 60-tal olika hantverk praktiserades som i gamla tider, många med mycket lokal anknytning och ytterst intressanta.

Hovslagning, färklappning, limberedning, mjärdflätning, fäbodsystem (ost, mesost etc.), getmjölkning, slagthöskning, pumpstochsborrning (inholka hästochor till vattenledning), kran-sågning, takspäntstallverkning, vävning av mossmattor.

Desutom dussintals olika textila tekniker, tillverkning i näver, spinning på slända (det gjorde tjejer från konstinformation), bakning av kolbullar, tunnbröd, servering av sötost, mesost, stekost, ostkaka och andra delikatesser. Etc. etc. Ja förresten en gära-mälare fanns på plats, liksom ett gäng gamla jägar-gubbar som drog sina historier medan de skötte sina gevär. Spelmän lite varstans i buskarna, brandhären ~~hade~~ var där med sina 1800-tals redskap för eldstöckning.

En gemytlig stämning, alla lika villiga att berätta och lära ut vad de sysslade med.

Cyklade åter till Ovanåker vid 1/2 5. Sedan har jag läst, druckit kaffe, duschat, packat inför morgondagens uppbrott. Jag ska cykla mot Bollnäs, titta på en del intressanta gårdar och byar i Alfta socken; och sedan styra cykeln mot Värbo, nordost om Bollnäs.

hustigt med vädret - jag hade toppenväder de 3 veckor jag reste på i juni, sedan har det varit dåligt väder ända tills nu jag åter far iväg.

kl 23.10, godnatt.

Bingsjö - Svabensverk (affär) - Edoby
(~~antarktisbyrå~~ - museet) - Ovanåker
Lunga poeter, Stefan Daaganson.
Sunshömningsfest. BT.

29.7 ✕ Väsko fäbod.

Det är den 5:e augusti 1978, jag sitter
i Hundrösvall, på Restaurang P, på Hamngatan
vid Mäljen-torget med utsikt mot bodarna
vid Sundskanalen. Regnet fortsätter att vätra,
som det gjort sedan nån morgon. Vid grän-
sen till Medelpad går också regn-gränsen.
Jag har varit i Sundsvall sedan, för 12.01,
där 13.07, åter 16.42-17.55, och där var
det uppehållsvärdet. Promenerade runt i
centrum 'stenstaden', från efter siste stora
branden på 1800-talet, besökt museet som
var förredömligt angenämt att besöka, be-
gränsat antal permanenta utställningar.
Trivsamt kafeteria. Ringde Svanesund,
Anne också där. (Ingen post om sjuksköterska
kommer till mig; Carl-Otto, Tsh och Maj får
till Uppland idag, väntar mig smorgon. Men
jag får allt till kund smorgon.)

Passerade vad jag antas är Ullas hem, N.
Järnvägsq. 38, äldre villa. Federn handläsars
enligt telefonkatalogen.

köpt ut STF:s årsbok om Hälsingland idag.
köpt ut Hermann Hesses 'Vandring', en
samling anteckningar o dikter med stor be-
tydelse för mig.

Skrev brev till Trands igen. Inbjöd honom
att komma och leva med mig några dagar i
lund.

Jag har ätit en förträfflig 'Black and white'
hår, underbart god, för 24 kr, och sätter nu
med en 1/2 karaff rödvin, också gott, men
bra. Medan regnet faller ute.

Sedan återstår endast mitt rum på
Nybrunnsgatan 21, kan ju se på Woody
Allen - film på TV kl 20, dricka beer och
kaffe.

Imorgon tågresor hela dagen. 9.59 från
Hudiksvall, 13.44 i Stockholm. 13.22 - 20.35
till Lund. Bilstjetten kostade 114 kr + 25
för cykeln. Sundsvall t.o.m. kostade 30 kr.

Jag känner mig verkligen harmonisk,
så fri från all ångest jag vel komma
över mig så fort jag äter är i lund.
Varst fint att må bra i över en vecka
utan dragning till alkohol, vakna nätter
varanda morgon - men hots det, jag har
sovst sälls flera nätter, haft mandrin-
nas - o-förklarligt med de fina dygarna.
Toppen var färdig upp på skogsåsarna
från Anträ (vra bad i ljusnan) förbi
fäbodarna Nyvallen, Gummarvallen, Lill-
vallen och Örvallen. Upp på St. Örnasen
på morgonen, tyvärr soldis, såg dock till
Dellensjönarna.

Jag har tänkt på att ~~vara~~ nästa sommar
fortsätta denna eghelsemetes, från Sundsvall
genom Medelpad, Ångermanland o Västerbotten. Och
varför inte över till Vasa i Österbotten och
ned gånge finska kusterna.

Skä som vanligt bli skönt komma åter
till dund smorgon kväll, kolla in posten,
ta några glas, må gott i lugna hemmiljön.
Varför inte dock för de rester återstående
pengarna efter lägenheten (nu 2.800) satsa
på billig SAS-flygning till Damaskus över
nyår, bese Syrien och Jordanien!

Nu får jag te och jobba lite igen.
Charles fordran på mig (en helgs hädgares
arbete som ersättning för hans hjälp vid
lägenhetsförvärfningen), Anne & Guds värdjan
om besök i Svanesund, Carl-Otto's löfte
om arabisk litteratur om jag kommer till

Uppsala före flyttningen, och behovet av
att jag repeterar arabiska för att hänga
med på B1-kursen skönt - hänger allt-
hopa tunga över mig.

Bostadsrättsföreningens beslut angående
godkännande av lägenhetsöverlåtelser
väntar också på mig. Dessutom måste
jag tänka några resterande grejer för
lägenheten och ytterförändret.

Hudiksvall, gammal hästad, norrländsk
kuststad och fiskeriborgarläge, nu med
ett helt missgynnande förvanskat centrum
med oförenliga nya betongbyggen, Domus,
Tempo mm som förtar skönheten.

På Öster finns köbebygget, lik det
i Västerusk, ej längre naturligt rödmålad,
om ett reservat. Brunnska gården och
Stadshotellet vid Hamngatan. Station. Bodarna
här.

Raggartulan funkar i flertal, dock ingen
usch. 24 rätt genom stan. Ingen pub,
endast Stadt - enligt turistbyrå-tjejen,
rätt för Sverige.

Fick kaffe smorse av värdinnan, innan hon
steck hemspan, komma ej åter förrän smorga
jag betalde igen. Tvättade häret smorse.

Middegen gick på 47.50. Satt kvar vid
vagnen tills 19.30.

Hem, långfilm, 2 öl, läste Walleström, D2315
Packade för hemresa.

Söndagen 6 Aug. , känner mig alldeles
ovanligt nöjd och harmoniskt där jag sitter
på toget hemåt, kl är 10 minuter i 8, solen
håller på att gå ned, vi saktar just där
för uppehåll i Hässelholm. 20.35 ska vi
vara i Lund. Jag har läst ut Tomas bok
om Starup, jag har läst Stefans 'Korsbär-
rarna' (88 sid bara) och börjat med Tor
Walleströms bok om Maldrivarna - 'Drömmaren
in ö' (köpte jag i Edsbyn). Startade från
Huddusvall något försenad 10.10, i Stock-
holm 14.05, lyfte till detta toget.

Smorse var det uppehållsvärdet i Huddus,
ganska fint (regnet har det sedan gjort
söderöver, ända till Mjölby-Nässjö, där
plötsligt solen lyst upp himlen.)

Jag är tvärr när jag cyklade hem från
resturangen blev det punktering på cykeln.

Enda gången på hela resan! Jag ledde
cykeln till station idag kl 8, ryggsäcken på
ryggen, fixade punkteringen på stationen
innan jag polletterade cykeln.

☞ Västan fullsatt på första tåget, jag
hade dock ledigt bjud vid mig, nu på
dessa betydligt ödsigare. Smörgåsar
har jag med mig, i en Domus-kasse i den
vita cykelkorgen. Jag var ändå borta
i restaurangvägen vid 18-tiden och drack
3 koppar kaffe, som omväxling.

Känner mig inte ett dugg bättre efter 10
timmars tågresor, svarare stället av
att ha löst det jag gjort.

Plötsligt ser jag någon som liknar
Douglas sitta på tåget mittöver plattformen,
på Kristianstads-tåget, 1:a klass rök-
kupé, kan det vara han? Jag har inte riktigt

ha syn på honom ännu, för se när vi
startar gång, vilket vi gör nu, Nej,
det var inte han.

Här är betydligt mer skymning nu kl 20
än vid det var i Norrland.

Funderar på om jag inte ska fara upp
till Uppsala nästa måndag (om Carl-Otto
etc. är kvar där då), jobba i veckan
fram till söndag. Plugga arabiska på
tåget då. Eventuellt en sväng om Svane-
sund också. Kul ska tåget.